

tiden vente Enighed blandt Kvinderne om alle de Spørgsmaal, der angaar Kvinderne selv. Her vil de forskellige sociale Lag og Samfundsklasser komme til at staa over for hinanden og hindre Samarbejde. Men Foreningen skal ikke tage Parti for nogen Stand eller Klasse, Hensynet til det Høje Vel skal som hidtil være det afgørende.

Det er Dansk Kvindesamfunds Styrelsesmedlemmer, der har draget det tunge Læs i Arbejdet, og saaledes vil det sandsynligvis ogsaa gaa i Fremtiden. Thi selv om der i de lokale Kredse er arbejdet ihærdigt, er det jo ikke lykkedes at vinde Tilslutning i de bredeste Lag af Befolkningen, selv om man netop ofte har villet virke særligt for dem. Grunden til dette Forhold maa sikkert søges i, at den Haand, der ræktes dem — gennem Sy-, Husholdnings- eller Samfundskursus og lignende — ikke forekom dem at være Kønsskællens kammeratlig hjælpende, snarere derimod den fjernt staaende Velgørers. Vil man arbejde for en Højnelse af Underklassens sociale og aandelige Standpunkt — og det kan tiltrænges — er det uomgaaelig nødvendigt, at man træder i Forbindelse med denne Klasse's egne Repræsentanter. Men et saadant Samarbejde er jo ikke mange Steder kommet i Stand, — det har næppe skortet paa Vilje, snarere paa Evne.

Dog, hvad der nu end kan siges om Dansk Kvindesamfunds Arbejdsmaade, maa enhver indrømme, at dets Arbejde baade paa de praktiske Opgaver og paa Lovgivningens Omraade er kommet *alle* Samfundsklasser til Gode. Og derfor ønsker vi, at det fremdeles skal bestaa i Tiden, der kommer, ledet af en Styrelse, der med klog Besindighed og uheldige Anskuelse vil føre Fremtidens Kvindesag mod dens Løsning.

H. J. Jørgensen,
Viborg, Villa Ripensis, i Maj 1914.

Det nordiske Kvindesagsmøde i Kristiania 1902.

Naar det nordiske Kvindesagsmøde, som Dansk Kvindesamfund lader afholde den 10. og 11. Juni denne Sommer, er kaldt Det 2. Nordiske Kvindesagsmøde i København, er dette forsaavidt berettiget, som det er det andet i Rækken af de nordiske Kvindesagsmøder i København, medens det i Rækken af nordiske Kvindesagsmøder i det hele taget er det tredje. Ind mellem de to Møder i København kommer nemlig et nordisk Kvindesagsmøde, afholdt af Norsk Kvindesagsforening i Kristiania i Dagene fra d. 3. til d. 7. Juli 1902.

Vi skal i korte Træk give en Skildring af dette Møde, om hvilket man med god Samvittighed kan sige, at det var det første, rent kvindesaglige, nordiske Kvindesagsmøde i stor Stil.

Formanden for Norsk Kvindesagsforening, Fru F. M. Qvam var Mødets Præsident, og Mødets Forhandlinger foregik i Kristiania Universitets Festsal. Programmet omfattede: 1) Kvindelig Uddannelse, 2) Sociale Reformers, 3) Norske Kvinders nationale Raad, 4) Kvindelige Læger og deres Stilling, 5) Camilla Collets Mindesmærke, 6) Foredrag om Kunst og Litteratur.

Mødet aabnedes med Afsyngelsen af en Kantate: „Nytaarsgry“, med Tekst af Gina Krog og Musik af Agathe Backer Grøndahl.

„Af Kvindernes Sjæl fødes
Slægten paany
Og døbes af Aanden med
Ild og Ord.“

Disse Linier giver Grundakkorden i dette dybe og stærke Værk.

Der holdtes i samtlige Mødedage ikke mindre end 21 Foredrag, alle af Kvinder. Fra dansk Side talte Eline Hansen om *Fabrikloven af 1901*, og Anne Bruun om *Danske Kvinders sociale Arbejde*.

Læser man i vore Dage Talerne fra dette Møde, saaledes som de staa aftrykte i Mødets Beretning, da maa man erkende, at der er noget af et historisk Vingesus over Ordene, man føler sig i Tankerne sat et godt Aarhundrede tilbage til Menneskerettighedernes Brydningstid, hvor Tidens bedste Mænd samlede sig rundt om i Landene for at lægge den Grund-

vold, hvorpaa Mændenes — men ikke Kvindernes — Borgerrettigheder skulde bygges. Man forstaar af disse Kvinders Tale, at nu er det 2det Tempo af Kampen for Menneskerettighederne inde, Kvindernes Tempo.

For ligesom at anslaa Tonen i disse for „Kvinden og Samfundet“'s Læsere vil vi gengive et Brudstykke af en Tale fra hvert af de repræsenterede Lande.

Gina Krog (Norge) siger:

„Det er et godt Tegn for det Aarhundrede, vi er begyndt paa, at Kvinderne samler sig, som de gør. De ser tilbage over det, som svandt, de ved, hvor højt det har raabt paa Frihed og Retfærdighed, og hvor Frihed og Ret har lidt ilde. Da sætter de Frihed og Ret paa sin Fane, sammen med Ansvar, Forbund og Menneskelighed. De føler med en højere Sans, at det bliver Aarhundredets Feltraab. Det 19. Aarhundrede har givet de materielle Betingelser, har skabt Kommunikationer, har ved sine Opfindelser jævnet Vejen. Nu er det det aandelige og moralske Fællesskab, det gælder. Men læg Mærke til det, naar Kvinderne grunder sit *Internationale*, saa er det ikke til Omstyrning, ikke til Udslettelse og Nivellering. Det er paa menneskeligt Arbejde og Fremskridt, — paa Menneskekærlighed.“

Lotten Dahlgren (Sverige) siger:

„Kvindespørgsmaalet indeslutter i sig ikke alene, at Kvinderne vinder Rettigheder, de være aldrig saa betydelige, de hedde Stemmeret, Eksamensret, Medborgerret, det er ikke det Arbejde, der gøres, for at Kvinderne skal faa disse Rettigheder, som det kommer an paa, men det Arbejde, som gøres af Kvinderne selv for det enkelte Individ og for hele Menneskeslægts Højnelse. Fuld Frihed, fuld Jævnbyrdighed med Manden indenfor Ægteskabet som indenfor Samfundet med samme Lejlighed til at gøre sin Opfattelse gældende saavel af Moral og Sædelighed som af andre Spørgsmaal indenfor det sociale Liv, deri er Kvinderne Medinteressenter, der er Kvindebevægelsens egentlige Bestemmelse og Maal.“

